

Di tích lịch sử: Mộ Hà Đình - Nguyễn Thuật (Thị trấn Hà Lam) đã được công nhận di tích lịch sử cấp tỉnh

Ngày 21 tháng 01 năm 2011, Ủy ban nhân dân tỉnh Quảng Nam đã ký quyết định số 292/QĐ-UBND xếp hạng di tích lịch sử: Mộ Hà Đình - Nguyễn Thuật là di tích lịch sử cấp tỉnh.

Nguyễn Thuật (1842-1911) là một danh thần triều Nguyễn mà cũng là một văn sĩ lớn cùng thời với Nguyễn Thông (1827-1884), Phạm Thận Duật (1825-1885), Nguyễn Tư Giản (1823-1890), Nguyễn Trọng Hợp (1834-1902), Bùi Văn Dị (1832-1895), Đào Tấn (1845-1907), Dương Khuê (1839-1902), Dương Lâm (1851-1920)...vang vọng một thời của lịch sử và văn chương Việt Nam.

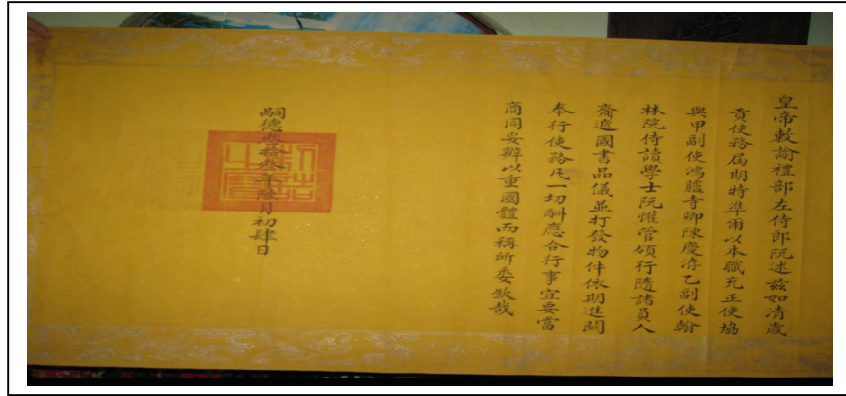
Chân dung cụ Thượng Hà Đình

Ông nguyên tên là Nguyễn Công Nghệ, hậu cải là Nguyễn Thuật, thứ nam ông Nguyễn Đạo (1803-1872) một bậc “Nghĩa sĩ phẩm hạnh”, bào đệ sơn phòng sứ Nguyễn Tạo (1822-1892) một vị “Quan thanh liêm tài giỏi” được triều đình khen thưởng suốt hoạn lộ. Ông sinh ngày 13 tháng 5 năm Nhâm Dần (1842) tại làng Hà Lam, huyện Lễ Dương, phủ Thăng Hoa, trấn Quảng Nam và các em trai: liệt sĩ Nguyễn Duật (Nguyễn Công Trứ), Nguyễn Tấn (Nguyễn Công Phước), Nguyễn Suyễn (Nguyễn Công Nho), Nguyễn Sum (Nguyễn Công Tô) cùng làm quan cuối triều Nguyễn.

Thủy tổ Nguyễn Thuật là cụ Nguyễn Công Châu, nguyên quán làng Hiu, xã Bình Luật, phủ Thạch Hà, trấn Nghệ An. Khoảng đời Lê Thánh Tông (1471) vào khai khẩn rồi định cư tại xã Hà Lam, huyện Lễ Dương, phủ Thăng Hoa, đạo Thừa tuyên Quảng Nam (nay là Thị Trấn Hà Lam, huyện Thăng Bình, tỉnh Quảng Nam).

Nguyễn Thuật hiệu là Hà Đình, tự là Hiếu Sinh. Lúc ông làm quan rồi về hưu nhân dân thường gọi là “cụ Thượng Hà Đình”.

Nguyễn Thuật là đại thần 8 triều vua từ Tự Đức đến Duy Tân, làm quan ở giai đoạn biến động nghiệt ngã của lịch sử, cụ trước sau vẫn giữ được tiết tháo nho gia, sử hành đúng chân tâm đạo lý, để lại niềm tin trong lòng nhân dân và sự quý trọng của giới sĩ phu.

Sắc của vua Tự Đức – năm thứ 33 ban cho cụ Nguyễn Thuật

Tài năng đức độ không chỉ thể hiện ở phương diện chính trị, ngoài cương vị một đại thần cụ còn là một sư gia, một nhà giáo dục, nhà thơ, nhà văn với nhiều lĩnh vực khác nhau. Tác phẩm viết riêng trên vài ngàn trang được tập hợp thành 5 bộ:

1. Hà Đình ứng chế thi sao.
2. Hà Đình văn sao.
3. Hà Đình văn tập.
4. Mỗi hoài ngâm thảo.
5. Khoái thư trích lục.

Riêng đối với quê hương cụ luôn vun bồi cảnh trí, khuyến dương thiện tục, nhiều công trình còn lưu dấu tích, tên tuổi hoặc lời đề từ, câu đối, văn bia hoặc phụng cúng bạc tiền trùng tu di tích như Văn miếu huyện Lễ Dương, Đình - Miếu Nghĩa tự Hà Lam. Lúc về hưu cụ ra tay tôn tạo Bàu sen, trồng cổ thụ, điểm tô phong cảnh Gò Thường thành chốn thừa lương, chiếc cầu cổ kính hơn 100 tuổi và tấm bia đá trầm mặc đứng trong khu vui chơi Hà Kiều (Gò Thường xưa) là bút tích lưu dấu việc cụ đứng ra quyên góp tài lực xây nên “Cầu Sen” tâm huyết một đời của cụ.

Cầu Hà Kiều (Cầu Sen)

Cuộc đời cụ là ngôi sao trên bầu trời tỏa sáng cho đến khi tan vào vô tận mà dư quang vẫn còn lấp lánh trong hồn thiêng sông núi, soi sáng cho lớp hậu bối, các nhà nghiên cứu sử học đã đánh giá:

Nguyễn Thuật là Danh thần triều Nguyễn, Danh nhân văn hóa dân tộc.

Phòng VH và TT huyện